

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an : 2 Dolars

Edition spéciale : 3 Dolars

ADRESSE

«İctihad» Constantinople

Téléph : St. 865

26 ème Année

1 Mai 1931

İCTİHAD

Türkçe ve Fransızca
İlmi, edebi, İktisadi
No: 320

ABONEMAN

Seneliği (24 Nusha) Türki-
ye için 2 1-2, A'lâ kâğıdı
5 liradır

İDAREHANESİ

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi :

1904—Genève

Yirmi altıncı sene

1 Mayıs 1931

Dünyanın Başlıca Devletlerinin

Vaz'iyeti Hazıraları [*]

— I —

Pek yakın bir zamana kadar dünya, pek sâde ve her kes tarafından kabul olunmuş dinî, siyasî ve 'ictimâ'î bir takım fikirlerle idare olunurdu. İnkılâblar ekseriya bunların isimlerini değiştirmekten başka bir şey yapmıyordu.

İş bu gün büsbütün başkadır. Doğduğunu dünyanın görmüş olduğu kuvvetler insanların şera'iti hayatiyyelerini ihtiyaçlarını, hissiyyat ve tefekkürlerini tamamen değiştirdi.

Cihan uzun Tarihinin aynı zamanda hem en muzlim, hem en parlak devirlerinden birini geçirmektedir. Bu devr medeniyetlerin simasını değiştiren i'cazengiz keşfler i'tibarile parlaktır ve kavmlerin muhat oldukları tehditler i'tibarile de muzlimdir.

Muhtelif memleketler vaz'iyeti hazıraların tafsilâtile arzutmeyi hatırımden bile geçiremeyeceğinden, bunların her birine ancak bir kaç satır tahsis edeceğim.

Ekvamin ceddânî [ancestral] zihniyyetlerinin intibak etmelerine vakit bulamayacağı bir sür'atle vaki' olan sanâ'î iktisadî ve siyasî tahavvüllerin yarattığı 'umumî anarchieyi göstermek için bu bir kaç satır kifayet edecektir.

* *

FİRANSANIN VAZ'İYYETİ. — Yüz elli seneden az bir zaman zarfında Fransa yarım düzine inkilab ve « regime » gördü. Bu hükümetlerin sonuncusu o kadar gayrı müttehid [Divise] dir ki ancak mütemadiyen tecdid olunan muvazene mu'cizeler ile yaşayabilmektedir.

Hali hâzırda, ez cümle rakibane iddi'alarile birbirlerinden ayrılan büyük siyasî fırkalar vardır: Radicalisme, Syndicalisme, Socialisme ve Communisme bunların en nazif olanlarıdır. Radical fırkası bir gün, ister istemez birleşeceği socialism'e daha ziyade yaklaşmaktadır.

Bu muhtelif fırkalar, müdafî'lerinin celi hakikatler nazarile gördükleri, tehakkuku muhal ham hayallerin hükmü altındadırlar.

Bunula beraber bu siyasî ayrılıklar ancak zahiridir. Hakikatda, ekseriya tekrar etdiğim veçhile, Fransa'da tek bir fırka vardır: Etatisme Devletçi fırkası.

Her ictihadda [Ya'ni fikri ictihadı ne olursa olsun] bütün fransız'lar en küçük işlerde devletin müdahalesini isterler. Socialisme, Devletin müdahalesini, diğer fırkalardan bir az daha ziyade istiyor ve ancak bu noktada daha az ilerlemişlerden ayrılır denilebilir.

Fazla olarak socialistler, kuruntularile olduğu kadar « doctrine » lerile de tehlikelidirler; ekseriya nazarı dikkate 'arz olunmuşdur ki, Büyük Harbın arafesinde ordunun ve üç sene askerlik hidmeti aleyhinde mücahededde bulunan ve 1914 de, haricî tehlikeyi artırdığı behanesile hükümeti düşürenler socialistlerdi.

Fransa, ezcümle politikacılarının hatalarının ve bu hataların doğurduğu kanunların kurbanıdır. Bunun parlak bir misali insaniyetperverane bir maksadla ihdas olunan ve encamı her tarafta şikâklar, grevler ve derhal hayat pahalılığı tevliid etmiş olan ve 'ictimâ'î sigortalar assurances sociales dedikleri meş'um kanunun tatbikında görüldü.

Tahmin edilebildiği veçhile, yevmiyeleri üzerinden, bu kanun mucibince, vermeleri iktiza eden taksitleri vermekden imtina' etdiklerinden bizzarûre şu netice hasıl oldu: sanayi' [entreprise] şefleri 'amelenin vermekden imtina' etdikleri taksitleri kendileri vermek ve binaenaleyh ma'mulâtın ve istihsalâtın fi'atlarını yükseltmek mecburiyyetinde bulundular, bu tereffü' hayat bahallığını artırdı, emti'anın maliyyet fi'atı yükseldiğinden ecnebi rakiblerin emti'asından daha yüksek fi'atla satmaya mecbur oldular. Bundan bu emti'ayı harice çıkarub satmak imkânsızlığı ileri geldi. Müttehidei Amerika sanayi' ricali, pek başka usullerle 'amelenin ihtiyarlık zamanları için muktazi teka'üdü te'min edebildiler.

Consolation

Ne vous plaignez pas trop d'avoir un cœur très sombre,
Vos yeux seront plus doux quand vous aurez pleuré.
Il naîtra de vos pleurs, il va croître à votre ombre
Quelque lys inconnu qu'on n'a pas respiré.

Ne vous plaignez pas trop d'avoir été crédule
Et d'avoir cru sans fin ce qui ne vit qu'un jour,
Car vous comprendrez mieux le grave crépuscule
Qui saigne comme un cœur qu'a déchiré l'amour.

Ne vous plaignez pas trop de la douleur divine;
Ceux-là qui sont heureux n'ont pas bien écouté
Le battement sacré dont s'enfle leur poitrine;
Ceux-là qui sont heureux, ils n'ont pas existé.

Ne vous plaignez pas trop de cette amère étude,
Vous contempleurez mieux ce qui passe et se perd...
Et vous aurez enfin, soeur de la solitude,
Goûter le soir qui meurt dans un jardin desert

GERARD D'HOUVILLE

Haklı olarak denildiği üzere, İctima'i sigortalar kanununun tatbiki, cem'iyetin bütün düşmenleri, ezcümle communistler ve socialistler tarafından gayri muntabıklar, [İnadpteler] mu'azzam ordusunun te'emmül ettiği ictima'i inkılâbın bir merhalesi olarak nazarı itibara alınmıştır.

Cem'iyeti hazıranın pek kör ve binaenaleyh pek tehlikeli bu düşmenleri pek çokdur.

Bir çok gazeteler nazara 'arz etdiler ki, temmuz 1930 da Nîmes şehrinde, cümlesi National - Milli denilen Syndicat'ya mensub 80,000 mu'allimin mümessillerini cami' bir kongrada cem'iyeti yıkmayı va'z eden ve «International» ismile ma'ruf ihtilâl ilahisi terennüm olunmuşdur

Bu mu'allimlerin istedikleri, ma'aşlarının yeni bir tezyididir, bu tezyid ise mümkün değildir çünkü Baş Vekilin pek a'la göstermiş olduğu veçhile, mesarifi 'umumiyyenin artması harbdan

evvel 5 milyar olan bütçeyi 52 milyara çıkarıyor. Aynı zat şunu da 'ilave etmiştir: A'yan ve meb'usan meclisleri de masrafları tahdid edecek yerde masrafları artırmakdan başka bir şey yapmıyorlar.

AB.DJ.

HAYDAR RIFAT B.

Da'vası ve müdafa'ası büyük bir dikkat ve heyecan uyandırmış olan kadim muhibbimiz H.Rifat B.bundan 4 gün evvel çıktı. Hurriyete kavuşdu demiyoruz: Hur adam mahbesde de hurdur. Hurriyet ruhun şanıdır. H.R.ancak za'irlerin ihlâl etdikleri bir fikrî sa'y ile 9 ayı geçirdi. Mauroi'nın İklimlerini ve Tourguenevin ilk aşkını tercüme etdi ve Le Bon'un en son Tarih felsefesine a'id eserini de tercümeye başladı, bunu beraber ikmal etmemiz musammemdir. Bu fa'aliyet ve energie gençlerimize çok manidar nazarlar atf ediyor.